

TOEKOMSTVISIE CENTRUMGEBIED VAN DE KERSENBOOGGERD (2020-2035)

Wethouder Kholoud Al Mobayed

Directeur-bestuurder Cees Tip

VOORWOORD

Zo'n 40 jaar geleden wees het Rijk Hoorn als een van de twintig groeikernen in Nederland aan om een oplossing te bieden voor de woningnood die in Nederland was ontstaan. Na de Risdam werd de wijk Kersenboogerd gerealiseerd. Voor het centrumgebied van deze wijk werkten gemeente Hoorn en de voorloper van woningcorporatie Intermaris samen. Er is een wijk neergezet die veel kwaliteiten heeft. Met een ruime opzet, veel groen, ruimte voor ontmoeting en activiteiten en een plek waar inwoners met een kleine beurs terecht kunnen. De wijk is compleet in haar voorzieningen en goed ontsloten per trein en auto. Gemeente Hoorn en Intermaris waren toen en zijn nog steeds trots op de Kersenboogerd. Met altijd in het achterhoofd: samen werken aan een nog beter en mooier Hoorn.

Inmiddels is het 2019 en staan we opnieuw stil bij het samenwerken aan een beter en mooier Hoorn. We focussen ons weer op het centrumgebied van de Kersenboogerd en zien dat we voor andere uitdagingen staan. Hoe houden we de leefbaarheid en het voorzieningenniveau op peil? Hoe maken we het centrumgebied duurzaam en klimaatbestendig? Hoe laten we de woningen aansluiten op de moderne eisen van deze tijd? Uitdagingen en urgenties waarvoor de komende 15 jaar extra aandacht nodig is. Het is goed dat we constateren dat gemeente Hoorn en Intermaris elkaar weer vinden in deze opgaven. Daarom hebben we met elkaar én met de bewoners deze toekomstvisie

gemaakt. De maatregelen en ideeën die hierin worden geschetst, zijn nodig om het centrumgebied van de Kersenboogerd leefbaar te houden en aantrekkelijker te maken. We gaan er samen mee aan de slag. Met elkaar. En met bewoners, ondernemers en andere partijen in het centrumgebied. Iedereen kan bijdragen aan een mooier en beter centrumgebied. Inwoners maken de wijk en eigen initiatieven zijn meer dan welkom. Samen voor het centrumgebied van de Kersenboogerd!

INHOUD

Hoofdstuk			p.	Hoofdstuk			p.
1.0	Waarom	6	4.0	Straks: oude idealen in een nieuw jasje	30		
1.0.1	Het centrumgebied van de Kersenboogerd	9	4.1	Wensbeeld	33		
1.0.2	Kersenboogerd al volop in beweging	9	4.2	Kernopgaven	35		
1.1	Leeswijzer	9	4.2.1	Het gaat goed met bewoners	35		
			4.2.2	Fijn samen wonen	37		
2.0	Toen	10	4.2.3	Slim combineren	39		
2.1	Groeikern Kersenboogerd	13	4.2.4	Mooie en veilige openbare ruimte	41		
2.1.1	Een bloemkool	13	4.2.5	Aantrekkelijk winkel- en stationsgebied	43		
2.1.2	De menselijke maat	13	4.2.6	Met elkaar	45		
2.1.3	Meer dan een woonwijk	15					
2.2	Het onrustige jaar 1982	17	-	Bijlage 1: Consultatie bewoners, ondernemers en bezoekers centrumgebied van de Kersenboogerd	48		
2.2.1	Het centrumgebied is afgerond	17					
3.0	Nu	18					
3.1	Analyse van het centrumgebied van de Kersenboogerd	21					
3.1.1	Bevolkingssamenstelling	21					
3.1.2	Leefsituatie bewoners	21					
3.1.3	Woningmarktsituatie	23					
3.1.4	Woningen	23					
3.1.5	Groen	23					
3.1.6	Fietspaden	23					
3.1.7	Parkeren	25					
3.1.8	Station Kersenboogerd	25					
3.1.9	Winkels en voorzieningen	25					
3.1.10	Zorg	25					
3.1.11	Welzijn en activatie	27					
3.1.12	Veiligheid en imago	27					
3.2	Bewoners van een wijk	29					

1

WAAROM

Fig. 2 - Aagje Dekenplein. Gemeente Hoorn, 2018.

Bedacht in de jaren '70, gebouwd in de jaren '80. De Kersenboogerd is een wijk met een rijk verleden. De plannenmakers van toen hadden uitgesproken wensen over hoe de wijk eruit moest komen te zien, hoe mensen met elkaar samen leven en welke mix van woningen in zo'n wijk past. Op verschillende onderwerpen hebben de plannen anders uitgekapt dan verwacht of zijn de plannen deels niet uitgevoerd. Hierdoor is de wijk niet helemaal geworden zoals de plannenmakers bedacht hadden.

Er wonen veel bewoners met plezier in de Kersenboogerd. Het is een ruim opgezette wijk met veel groen en goede voorzieningen. Het centrumgebied van de Kersenboogerd is bijna 40 jaar oud. De wijk wordt sleetser en de leefbaarheid gaat langzaam aan achteruit. De gemeente Hoorn en woningcorporatie Intermaris zien dit ook. Het huidige beheer is onvoldoende om de wijk aantrekkelijk en leefbaar te houden. Er is extra aandacht nodig. Gemeente Hoorn en woningcorporatie Intermaris hebben daarom deze toekomstvisie uitgewerkt om van de Kersenboogerd een wijk te maken waar heel Hoorn trots op kan zijn.

Fig. 3 - Kaart centrumgebied van de Kersenboogerd.

	Centrum- gebied van de Kersen- boogerd	Gemeente Hoorn
Aantal inwoners	5.945	72.172
Aandeel 0 tot 15 jaar	15,5%	17,5%
Aandeel 65 jaar en ouder	16,1%	17,4%
Percentage koopwoningen	29%	60%
Percentage sociale huurwoningen	64%	31%
Percentage overige huurwoningen	7%	9%
Gemiddelde woningwaarde (€)	126.000	181.000
Gemiddeld inkomen per inwoner (€)	23.700	30.300
Huishoudens met een laag inkomen	16,6%	7,6%

Tabel 1 - Kerncijfers Centrumgebied van de Kersenboogerd en de gemeente Hoorn. Cbs, 2019.

1.0.1 Het centrumgebied van de Kersenboogerd

De gemeenteraad van Hoorn heeft in het coalitieakkoord aangegeven, dat het stationsgebied van Kersenboogerd extra aandacht verdient. Over welk gebied gaat het dan? In overleg hebben de gemeente Hoorn en Intermaris vastgesteld dat deze toekomstvisie gaat over de buurten die grenzen aan het station en winkelgebied, waar Intermaris veel woningen bezit en de leefbaarheid onder druk staat (figuur 3). Dit gebied wordt ook wel het centrumgebied van de Kersenboogerd genoemd. In deze wijk staan ruim 3000 woningen waarvan Intermaris er een kleine 2000 bezit. Een klein deel wordt verhuurd door andere partijen. De rest betreft koopwoningen (tabel 1). Het centrumgebied heeft een station, sportvoorzieningen en winkels waar de hele wijk gebruik van maakt. Iedereen die in Kersenboogerd, of in de directe omgeving, woont doet hier boodschappen. Des te belangrijker is het om van het centrumgebied een aantrekkelijker woon- en werkgebied te maken.

1.0.2 Kersenboogerd al volop in beweging

Gemeente Hoorn en Intermaris beginnen niet bij nul. De afgelopen jaren is al veel gebeurd. Het wijklab is in januari 2019 geopend. In het winkelgebied zijn camera's geplaatst. Betsy Perk is beter bereikbaar gemaakt. Aan de Groef heeft een opruimdag plaatsgevonden en zijn de schuttingen vervangen. Het station heeft een opfrisbeurt gekregen. En zo zijn er nog tal van andere voorbeelden waaraan wordt gewerkt in Kersenboogerd.

Ook in 2020 zitten gemeente Hoorn en Intermaris niet stil. De Rijnweg ter hoogte van het Aagje Dekenplein wordt heringericht. Het project Sociale kansen in het centrumgebied van de Kersenboogerd wordt uitgebreid en er komt een haalbaarheidsanalyse voor de energietransitie. Intermaris start met het dichtzetten en aanpak binnenterrein van een hof in het centrumgebied. Het wijkrestaurant in Betsy Perk kan worden gebruikt door de hele wijk en aan de Stijl worden passende zorgwoningen gerealiseerd.

1.1 Leeswijzer

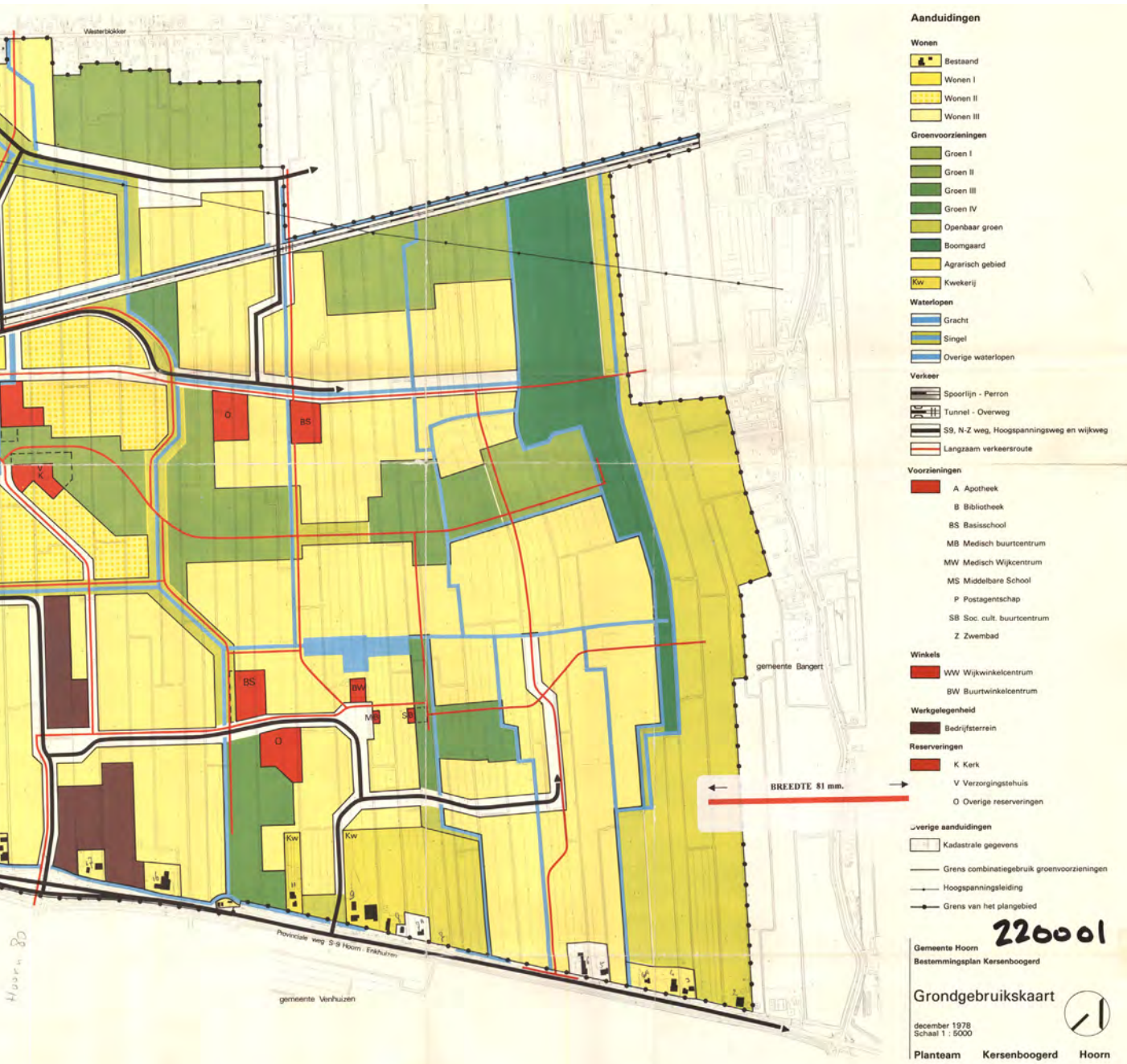
De toekomstvisie voor het centrumgebied van de Kersenboogerd gaat in op het verleden van de wijk (hoofdstuk 2). Dit is nodig om het heden (hoofdstuk 3) te begrijpen. Vanuit daar worden de kernopgaven geformuleerd en de voorstellen die daarbij horen (hoofdstuk 4). Dit samen maakt de toekomstvisie voor het centrumgebied van de Kersenboogerd.

In de toekomstvisie worden voorstellen gedaan die een grote impact hebben. Hierbij is het goed om te realiseren dat de uitvoering van de toekomstvisie zo ongeveer 15 jaar zal beslaan. Dit betekent dat er niet gelijk van start wordt gegaan met alle voorstellen. Sommige voorstellen volgen in de loop der tijd elkaar op. En voor een aantal voorstellen is nader onderzoek nodig om duidelijk te krijgen hoe en wanneer ze uitgevoerd gaan worden. Het doel is wel om over 15 jaar alle voorstellen die in de toekomstvisie staan uitgevoerd te hebben.

2

TOEN

Om het centrumgebied van de Kersenboogerd goed te kunnen begrijpen is het essentieel om terug te kijken naar het verleden. In welke tijdsgeest is de wijk ontworpen? Waarom zijn bepaalde keuzes gemaakt? Antwoorden op deze en andere vragen geven inzicht in het centrumgebied van nu. Zonder het verleden te kennen is het immers niet mogelijk om naar de toekomst te kijken.

Fig. 4 - Grondgebruikskarta Kersenboogerd. J. van der Hout, 1979.

Fig. 5 - Treinstation Hoorn Kersenboogerd. M. Rob (Westfries Archief), 1988.

2.1 Groeikern Kersenboogerd

In de jaren '70 is Nederland volop in beweging. Economisch gaat het voor de wind, de verzorgingsstaat is op haar hoogtepunt en welvaart is breed beschikbaar. Het aantal inwoners groeit snel. Om deze groei te kunnen opvangen worden er in hoog tempo woningen gebouwd. Het Rijk wijst hiervoor 20 groeikernen aan. Hoorn is één van deze kernen. Op het voormalig grondgebied van de gemeente Blokker moet een nieuwe wijk komen: de Kersenboogerd. Het gebied van de geplande wijk is tot die tijd voornamelijk gebruikt voor fruitteelt. Hieraan ontleent de nieuwe wijk haar naam.

2.1.1 Een bloemkool

Wijken die zijn ontworpen in de jaren '70 worden ook wel bloemkoolwijk genoemd. Dit komt doordat de structuur van de wijk op die van een bloemkool lijkt. Dit geldt ook voor de Kersenboogerd. Het kenmerkt zicht door een kronkeling stratenpatroon, menging van verschillende woningtypen, collectieve hoven en woonerven en veel verspringingen van de rooilijn. Auto, fiets en voetganger maken gebruik van dezelfde openbare ruimte. Het verkeer mengt zich.

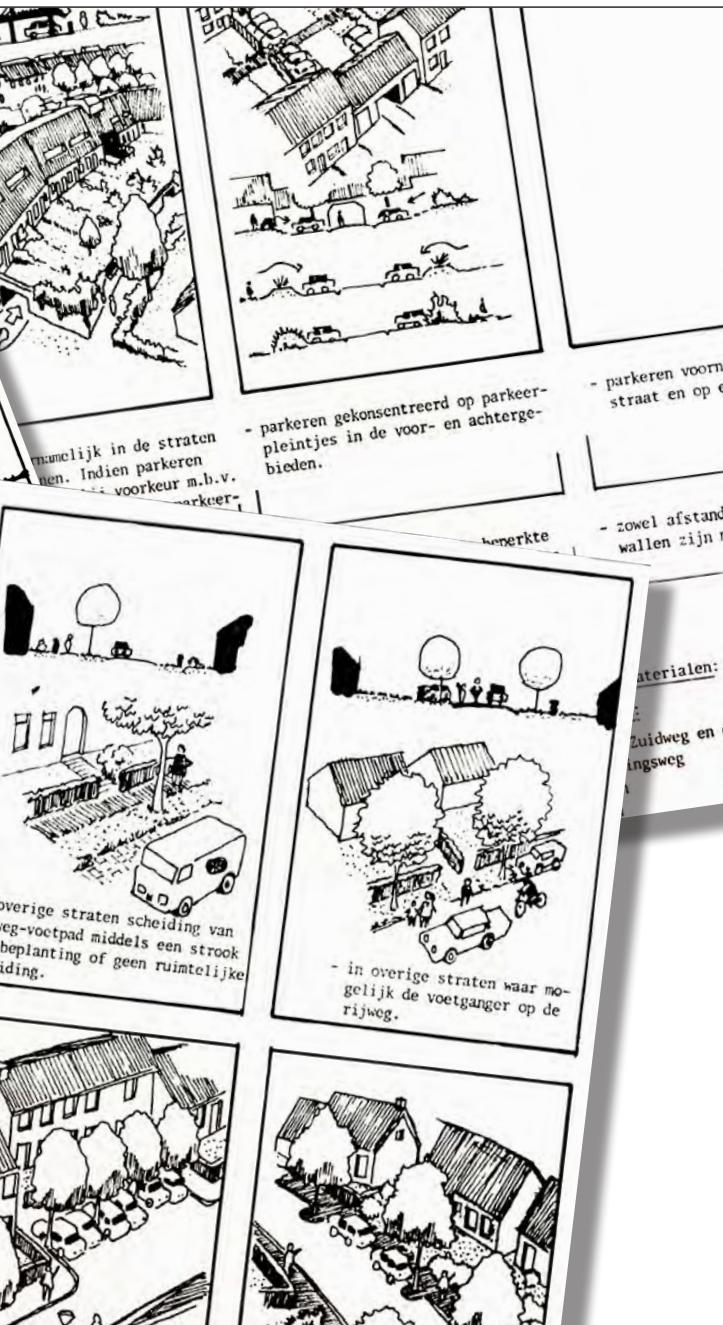
De planners van toen hadden een duidelijk uitgangspunt: de Kersenboogerd moet anders worden dan andere wijken. Het schrikbeeld van grote flats en een anonieme buurt mag in de Kersenboogerd geen werkelijkheid worden. De wijk wordt ontworpen op basis van de nieuwe wooncultuur. Hierbij gaat het om kleinschaligheid, aanleiding om elkaar te

ontmoeten en volop groen. Grondgebonden wonen wordt het uitgangspunt. Alleen in het winkelgebied is ruimte voor iets hogere bebouwing van maximaal vier lagen. Daaromheen ontstaat een groene oase met eengezinswoningen. Iedereen kan in de Kersenboogerd wonen: senioren, jongeren, alleenstaanden, (jonge) gezinnen, mensen met een kleine en grote beurs. Voor iedereen is plek in de Kersenboogerd.

2.1.2 De menselijke maat

De Kersenboogerd wordt een wijk die bewoners stimuleert om samen activiteiten te ondernemen. Bij de woningen komen gemeenschappelijke hoven waar ruimte is om elkaar te ontmoeten. De inzet is om deze hoven af te sluiten, zodat alleen bewoners die aan zo'n hof wonen er gebruik van kunnen maken. Er komt een speeltuin voor de kinderen, parkeerplaatsen worden verdiept aangelegd en voor woningen zonder tuin komen er gezamenlijke tuinen. Dit type hoven is geïnspireerd naar Duits en Deens voorbeeld. De privétuinen hebben een lage heg zodat bewoners zicht hebben op het gemeenschappelijke hof.

Om het intieme karakter van de wijk te versterken krijgt de Kersenboogerd een grachtengordel. Hierdoor wordt er gewoond aan het water, kan daarin gevist of gevaren worden, bijvoorbeeld met kano's. Ook krijgt de wijk een aantal centrale fietsroutes die ervoor zorgen dat er gemakkelijk van het winkelgebied naar de binnenstad van Hoorn gefietst kan worden.

2.1.3 Meer dan een woonwijk

Behalve een woonwijk moet de Kersenboogerd ook andere functies en voorzieningen krijgen. Er moeten winkels komen, maatschappelijke voorzieningen zoals een bibliotheek, een wijk- en gezondheidscentrum. Sportvoorzieningen mogen ook niet ontbreken. Als enige wijk in Hoorn wordt de Kersenboogerd verbonden met het spoornetwerk door de opening van het station. Hierdoor kunnen bewoners in de Kersenboogerd wonen en werken in de Randstad.

Fig. 7 - Pergola. M. Rob (Westfries Archief), 1990 .

2.2 Het onrustige jaar 1982

Het is 1982. Een jaar eerder is de eerste paal voor de Kersenboogerd in de grond geslagen. In oktober 1982 betrekken de eerste bewoners van de Kersenboogerd hun woning. Om de nieuwe wijk gaat een storm waaien. Het is onrustig. De economie begint te krimpen, de inflatie loopt sterk op en de werkloosheid stijgt. Er wordt gekozen om flink te bezuinigen. Daarmee treft de economische malaise ook de plannen voor de Kersenboogerd. Sommige plannen worden niet of veel soberder uitgevoerd. Hoven worden niet afgesloten en gezamenlijke tuinen worden niet gerealiseerd. Door de crisis kan bijna niemand meer een woning kopen. Om toch de woningvraag op te vangen worden er veel meer sociale huurwoningen gebouwd dan de bedoeling was. Deze woningen zijn ook nog eens veel kleiner dan oorspronkelijk bedacht. Qua architectuur wordt de wijk eentoniger.

Op gemeentelijk niveau gebeurt er ook veel. De gemeente Hoorn krijgt een artikel 12 status. Dit houdt in dat de gemeente Hoorn praktisch failliet is en voor al haar uitgaven toestemming moet krijgen van de provincie Noord-Holland. Om weer los te komen van deze status moet de gemeente ook flink bezuinigen. Eén van de bezuinigingen treft het bureau dat toezicht houdt of nieuwe bewoners wel in een voor hen geschikte woning komen. Het bureau wordt opgeheven. Hierdoor komt er van het principe 'gemengd wonen voor iedereen' weinig terecht in de Kersenboogerd.

2.2.1 Het centrumgebied is afgerond

Eind jaren '80 zijn de werkzaamheden in het centrumgebied grotendeels afgerond. Het merendeel van de woningen is opgeleverd. Doordat de wijk niet helemaal zo is geworden als de plannenmakers hebben bedacht, liggen problemen op de loer. In sommige complexen zijn heel vaak verhuizingen. Bewoners in deze complexen verbinden zich niet of nauwelijks aan de omgeving of benutten de anonimiteit voor activiteiten die niet thuis horen in een woonomgeving. Ook zorgen de hoven, die niet meer afgesloten zijn vanwege de bezuinigingen, voor anonimiteit en ongewenst gedrag zoals het storten van huisvuil op plekken waar dit niet is bedoeld. Tezamen zorgt dit ervoor dat in het centrumgebied een aantal plekken ontstaan die niet prettig aanvoelen.

3

NU

Inmiddels is het 2019. De oudste delen van het centrumgebied van de Kersenboogerd zijn al bijna 40 jaar oud. In deze tijd is er veel veranderd, maar een aantal zaken zijn ook hetzelfde gebleven. Wat is de huidige situatie in de Kersenboogerd?

Fig. 8 - Nieuwendoorngracht, 2018.

Sterkten	Zwakten
• Bewonerssamenstelling: divers • Leefsituatie bewoners: velen leven zelfstandig • Woningmarktsituatie: weinig leegstand • Woningen: relatief jong + divers • Groen: veel en volwassen • Fietspaden: veel • Parkeren: voldoende parkeerruimte • Station: aanwezig en verbindingen met veel (studentensteden) • Winkels en voorzieningen: veel + gevarieerd • Zorg: veel gezonde bewoners + al veel zorgpartijen + veel vrijwilligers/maatjes/mantelzorgers • Welzijn/activatie: wijkcentrum is geworteld, ligt centraal in wijk • Veiligheid/imago: veel aandacht, feiten zijn positief (versus beeldvorming gevoel) + urgentie is hoog	• Bewonerssamenstelling: weinig onderlinge cohesie • Leefsituatie bewoners: relatief veel kwetsbare bewoners • Woningmarktsituatie: te vaak negatieve keuze • Woningen: anoniem • Groen: verspreid zonder verbinding met de woningen • Fietspaden: onvoldoende langs 'bestemmingen' • Parkeren: teveel parkeerplaatsen • Station: gebouw is verouderd • Winkels en voorzieningen: van omliggende woningen afgekeerd (geen 'kloppend hart') • Zorg: relatief veel zorg nodig, relatief veel zorgmijders/niet vragen/ niet weten waar ze recht op hebben • Welzijn/activatie: overzicht ontbreekt tussen aanbod en vraag + concurrentie belemmert samenwerking + beperkt doelgroepenbereik • Veiligheid/imago: negatieve beeldvorming + structuur maakt wijk onveiliger
Kansen	Bedreigingen
• Bewonerssamenstelling: trend om met elkaar te wonen/ergens bij te horen • Leefsituatie bewoners: bewoners trekken die positief voor Kersenboogerd kiezen + iets willen betekenen • Woningmarktsituatie: grote behoefte aan woningen • Woningen: meer sluiten van blokken (eigenheid) • Groen: combineren van groen met sluiten bouwblokken • Fietspaden: fietsroutes meer centreren/door centrum en langs gracht • Parkeren: parkeerplaatsen weghalen en plekken vergroenen • Station: investeringsbereidheid NS/Prorail • Winkels en voorzieningen: verbeteringen combineren met andere opgaven • Zorg: bereikbare zorg, aanvullende woonvormen (woon-zorg), beweging naar vraaggericht werken • Welzijn/activatie: stimuleren van samenwerking aanbod + verbreden doelgroepen • Veiligheid/imago: zichtbare maatregelen + communicatie hierover, bewoners moeten verhaal vertellen	• Bewonerssamenstelling: samenstelling bewoners te veel vanuit Intermaris/ gemeente bedacht/gestuurd • Leefsituatie bewoners: voortzetten/uitbreiden van hotspots (geen werk, weinig inkomen, overlast) • Woningmarktsituatie: stadsvernieuwing elders in Hoorn (bij uitblijven verbetering centrumgebied) • Woningen: te langzame differentiatie • Groen: onvoldoende beheer en eigenaarschap • Fietspaden: te weinig middelen om routes te realiseren • Parkeren: wijk gaat aanvoelen als een grote parkeerplaats • Station: frequenties + verbindingen omlaag i.v.m. te weinig vervoerswaarde • Winkels en voorzieningen: onvoldoende draagvlak, waardoor leegstand • Zorg: te hoge concentratie zorgbehoevenden + gebrek aan samenwerking zorgpartijen + gebrek aan wijkgerichte zorg, vragen uit samenleving die niet bij kerntaak zorg passen • Welzijn/activatie: dominantie van één zorgpartij • Veiligheid/imago: niet doorbreken negatieve beeldvorming + niet aanpakken structuren wijk

Tabel 2 - SWOT-analyse.

3.1 Analyse van het Centrumgebied van de Kersenboogerd

Voor de toekomstvisie is, op basis van onderzoeken en gesprekken met bewoners en andere (ervarings) deskundigen in beeld gebracht wat de kracht en zwakte is van het centrumgebied en welke kansen en bedreigingen worden voorzien. In deze zogenoemde SWOT-analyse zijn 12 aandachtsgebieden aan de orde gekomen:

- De samenstelling van de bevolking in het centrumgebied
- De leefsituatie van bewoners
- De positie van het centrumgebied op de woningmarkt
- De woningen
- Het groen
- De fietspaden
- Parkeren
- Het station
- De winkels en voorzieningen
- De zorg
- Het welzijn en de mate waarin bewoners actief zijn
- De veiligheid en imago.

Elk van deze 12 aandachtsgebieden is belicht vanuit de sterkte, zwakte, kans en bedreiging. In bijgaand schema (tabel 2) is dit samengevat. Hieronder volgt een korte toelichting op dit schema.

3.1.1 Bevolkingssamenstelling

De samenstelling van de bevolking in het centrumgebied is divers. Er wonen jongeren en ouderen. Er wonen bewoners met verschillende culturele achtergronden. Bewoners die er al (heel) lang wonen en die er nog maar kort wonen. Het is alleen jammer dat er weinig onderlinge betrokkenheid is. Bewoners leven eerder langs elkaar heen dan met elkaar. Het gebrek aan sociale cohesie wordt als een probleem ervaren. Een kans is dan ook om met nieuwe woongemeenschappen, concepten en/of specifieke toewijzing in te spelen op de maatschappelijke wens om meer voor elkaar te gaan betekenen. Een risico is dan wel dat deze initiatieven teveel vanuit instituties wordt bedacht en te weinig vanuit wat bewoners willen.

3.1.2 Leefsituatie bewoners

Veel bewoners in het centrumgebied verkeren in een situatie waarin zij zelfstandig kunnen leven. Maar helaas zijn er ook bewoners met wie het minder goed gaat; die afhankelijk zijn van ondersteuning en zorg of die hiervan eigenlijk gebruik zouden moeten maken, maar dit niet doen. Onze inzet moet zijn om zoveel mogelijk bewoners zelfstandig te laten zijn. Hiervoor is extra inzet nodig. Gebeurt dit niet, dan is het risico dat het aantal bewoners dat geen werk heeft, weinig inkomen heeft, overlast veroorzaakt of op een andere manier afhankelijk is, groeit.

Fig. 9 - Betje Wolffplein, 2018.

3.1.3 Woningmarktsituatie

Het onderhoud van de woningen is overwegend goed en er is weinig leegstand. Maar dit betekent niet dat alle bewoners echt bewust kiezen om in het centrumgebied te gaan worden. Helaas zijn er naar verhouding veel bewoners die kiezen voor een woning in dit deel van Hoorn, omdat er relatief makkelijk een woning te vinden is en de huurprijs laag is. De inzet is om van het centrumgebied een woonomgeving te maken, waar iedereen bewust en op positieve gronden voor kiest. De inzet is ook om de woningen en woonomgeving te verbeteren en tot meer menging van verschillende typen woningen te komen. Tezamen moet dit ertoe brengen dat men zich graag verbindt aan het centrumgebied en er langer woont. Een kans hiervoor is onder meer de behoefte aan extra woningen in Hoorn. Een risico is, zo laten soortgelijke wijken elders in het land zien, dat de woningdifferentiatie en kwaliteitsverbetering te langzaam gaan.

3.1.4 Woningen

De woningen in het centrumgebied zijn van redelijke tot goede kwaliteit, deels ook doordat de woningen relatief kort geleden gebouwd zijn (vanaf medio jaren '80). De opzet van het centrumgebied, onder meer door veel kruip-door-sluip-door routes en door de architectuur, wordt ervaren als anoniem en weinig eigen. Door verbeteringen aan de bestaande woningen, onder meer door verduurzaming en het sluiten van bouwblokken, kan meer eigenheid en differentiatie aan de woningen gegeven gaan

worden. Ook hier is het risico dat het verbeteren van de woningen te langzaam gaat, waardoor bewoners geen verschil zien.

3.1.5 Groen

Er is veel groen in het centrumgebied. Dit groen is gevarieerd en volwassen. De relatie tussen het groen en de woningen is vaak afwezig, waardoor bewoners het groen als beperkte kwaliteit zien. Door herinrichting van de openbare ruimte, door het sluiten van bouwblokken en door het ook opnieuw inrichten van binnenterreinen, kan meer samenhang tussen groen, de woningen en de bewoners ontstaan. Een risico is dat dit groen onvoldoende beheerd wordt en bewoners het niet zien als 'hun' groen.

3.1.6 Fietspaden

Door het centrumgebied lopen veel fietspaden. Deze lopen echter niet of nauwelijks langs bekende plekken in het centrumgebied. Er zijn nergens routes die ervaren worden als hoofdroutes met gezellige drukte. Dit geldt in het bijzonder voor het winkelgebied: daar lopen de fietsroutes vanuit de omgeving dood op het winkelgebied. Kans is dan ook om bepaalde fietsroutes te accentueren als de gezellige hoofdroutes door het centrumgebied, met mogelijk ook meer routes door het winkelgebied heen. Uiteraard op een manier zodat het ook prettig winkelen blijft. Dit kan een behoorlijke investering vragen. Randvoorwaardelijk is dat er voldoende middelen beschikbaar zijn.

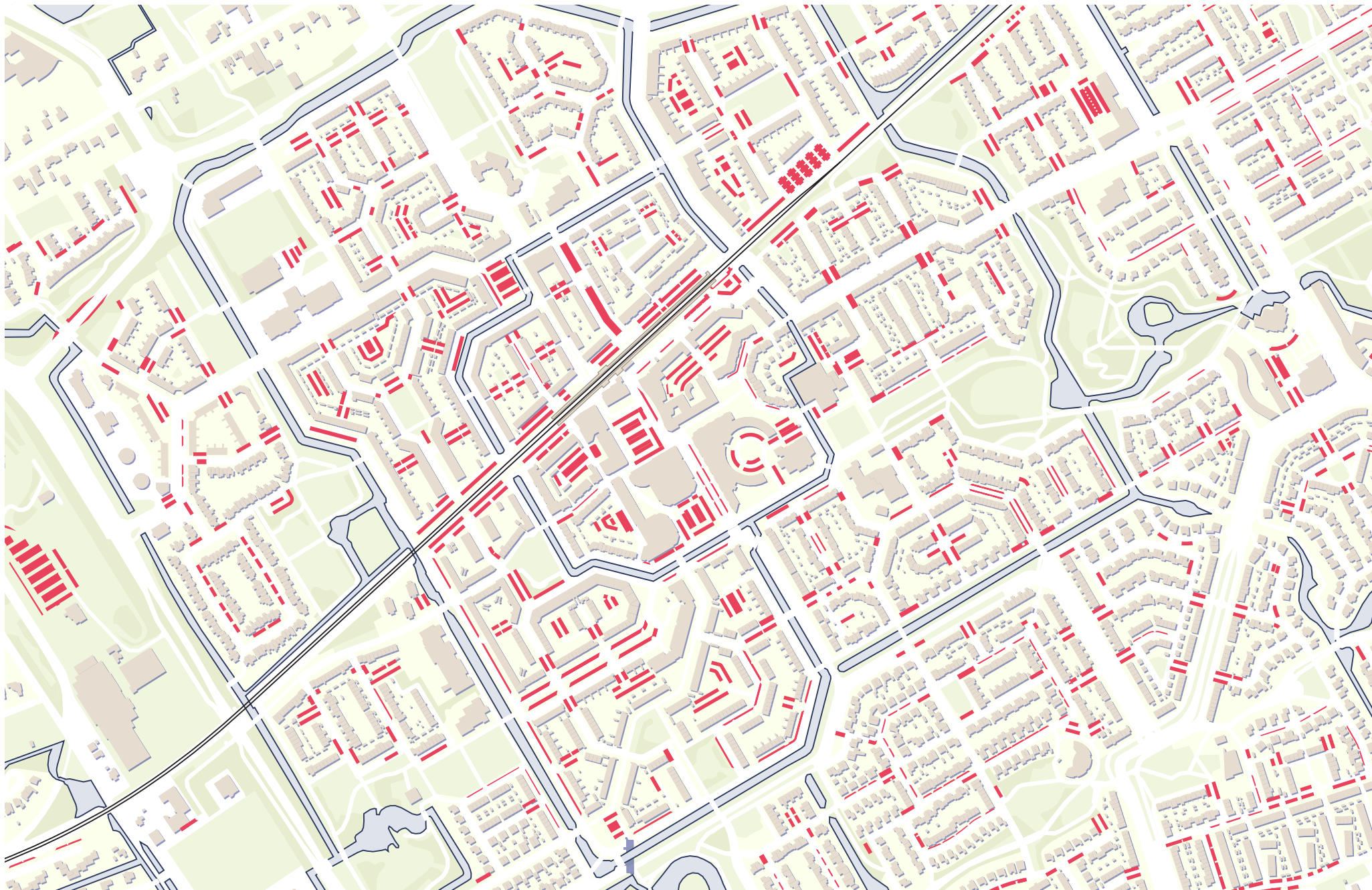

Fig. 10 - Parkeermogelijkheden in het centrumgebied van de Kersenboogerd.

3.1.7 Parkeren

Op veel plekken in het centrumgebied kan geparkeerd worden. Op parkeerplaatsen, in de hoven en aan de weg. Hierdoor is er een overschot aan parkeerplaatsen en is er een teveel stenige openbare ruimte. Er is een kans om het aantal parkeerplaatsen te verminderen, om zo de beleving en de kwaliteit van de openbare ruimte te versterken. Door het parkeren uit de hoven te halen ontstaat er een kans om die plekken op een andere manier bij de buurt te betrekken.

3.1.8 Station Kersenboogerd

Er zijn maar weinig 'bloemkoolwijken' met een eigen treinstation, dat ook nog eens de status van een intercitystation heeft. Voor het centrumgebied van de Kersenboogerd is dat wel het geval. Hierdoor is dit deel van Hoorn goed ontsloten op het regionale en landelijke treinnetwerk. Een zwakte is het station zelf: dat is geen visitekaartje voor het centrumgebied. Een kans is dan ook de extra aandacht voor stations en stationsomgevingen, van bijvoorbeeld NS en de provincie Noord-Holland. Kan er wellicht hierdoor meer aandacht en geld komen voor verbetering? Een risico kan op den duur zijn dat de vervoerswaarde van het station afneemt en de NS moet besluiten om het station af te waarderen (minder frequentie, minder verbindingen). Om dit te voorkomen moet er gezorgd worden dat er voldoende reizigers blijven, bijvoorbeeld door extra woningen in het centrumgebied en daarbuiten.

3.1.9 Winkels en voorzieningen

Het centrumgebied heeft een eigen winkelgebied met relatief veel en gevarieerde winkels en voorzieningen (zoals bibliotheek, sport en zorg). Er zijn zelfs winkels waar men speciaal naar toe komt van elders uit de stad of omgeving. Een zwakte is dat het winkelgebied veel onaantrekkelijke achterkanten heeft met veel ruimte voor parkeren en laden en lossen. Dit zorgt ervoor dat het winkelgebied als het ware met zijn rug naar de omliggende buurten gekeerd is en niet snel ervaren wordt als het kloppende, bruisende centrum. Een kans is om het winkelgebied te verbeteren in uitstraling, compacter te maken en te mengen met woningen. Zeker wanneer dit in samenhang met andere investeringen (bijvoorbeeld groen, fietspaden) gebeurt. Een risico is het draagvlak in de omgeving en de veranderingen in de retail. Veel winkelgebieden hebben het zwaar, mede door omvallende winkelketens, internetwinkelen en onvoldoende bestedingen door klanten.

3.1.10 Zorg

In het centrumgebied wonen de meeste bewoners zelfstandig. Zij leiden hun eigen leven en verkeren in een goede gezondheid. Maar er zijn ook relatief veel bewoners die wat ondersteuning of zorg nodig hebben. En er zijn bewoners die zorg mijden, terwijl zij dit zo goed kunnen gebruiken. Dichtbij de bewoners in het centrumgebied zijn gelukkig veel partijen die ondersteuning, hulp en zorg kunnen bieden. En er zijn vrijwilligers en mantelzorgers die iets voor hun naasten

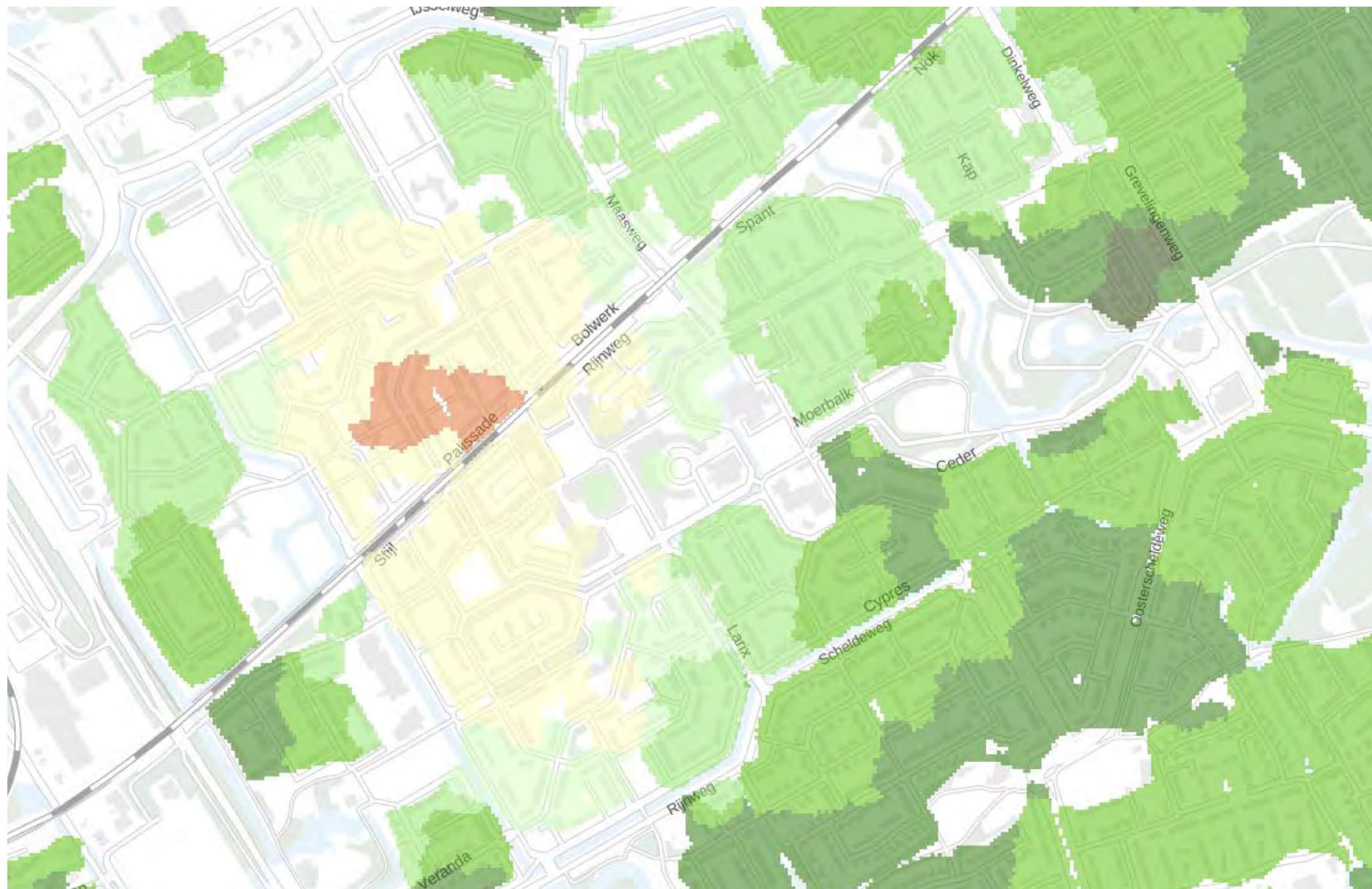
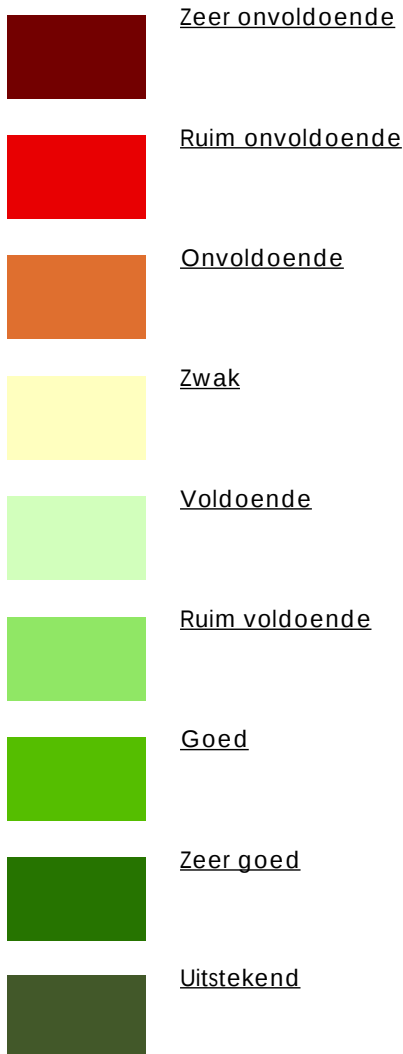

Fig. 11 - Leefbarometer, Wijkmonitor 2.0 plus, 2018.

Leefbaarometer

willen betekenen. Via nieuwe woonzorgconcepten en nog meer inzichten in hoe zorg verbonden kan worden aan degenen die het nodig hebben, kan de zorg actiever bij de bewoners van het centrumgebied komen. Maar er zijn ook risico's. Bijvoorbeeld als de zorgvraag niet in balans is met het aanbod, als zorgpartijen onvoldoende met elkaar samen werken en als de zorg te weinig aansluit bij wat mensen nodig hebben. Zonder maatwerk geen optimale zorg.

3.1.11 Welzijn en activatie

Een van de voorzieningen die het centrumgebied rijk is, is het wijkcentrum. Dit wijkcentrum functioneert goed, ligt centraal en is geworteld in het centrumgebied. Echter of het aanbod aan activiteiten aansluit op behoeften van de bewoners van het centrumgebied, is de vraag. Een kans is om in het kader van de aanpak van het centrumgebied ook te zorgen voor welzijn en activatie die eigentijds is en optimaal aansluit op wat mensen nodig hebben. Hiervoor lijkt juist een veelheid van partijen gewenst. Immers, zo valt er te kiezen. Een risico is als een partij dominant is en er te weinig gezonde concurrentie en keuzemogelijkheden zijn.

3.1.12 Veiligheid en imago

Er is veel aandacht voor het borgen en verbeteren van de veiligheid. De maatregelen die getroffen worden, hebben effect. Dat hier veel aandacht voor nodig is, is een gegeven. Keerzijde van alle aandacht voor het veiliger maken van het centrumgebied is dat het de beeldvorming negatief beïnvloedt. Dat het

centrumgebied negatief in het nieuws komt en het vaak gaat over onveiligheid en overlast, is niet gewenst. Een kans is om door verbeteringen in het centrumgebied te zorgen voor meer (gevoel van) veiligheid en zo ook een positief effect op de beeldvorming. Een risico is dat deze beeldvorming zich niet (snel genoeg) ten positieve keert.

Fig. 12 - Hof Nieuwendoorngracht, 2018.

3.2 Bewoners van een wijk

In veel wijken in ons land zijn vier groepen bewoners te onderscheiden. Zo ook het centrumgebied van de Kersenboogerd:

1. Inwoners die er met plezier wonen: deze groep inwoners is betrokken met het centrumgebied, voelt zich verbonden met de omgeving. Ze maken zich zorgen over de afnemende leefbaarheid van het centrumgebied.
2. Inwoners die er al lang wonen: woonden voorheen met plezier in het centrumgebied. Ze herkennen de buurt van vroeger niet meer door veel veranderingen en verhuizingen. Ze zien de leefbaarheid achteruit gaan, maar zijn steeds minder betrokken bij de omgeving.
3. Inwoners die er wonen vanwege de snelle beschikbaarheid van een woning: vaak jongere bewoners van het centrumgebied die hun eerste woning betrekken. Gaan naar het centrumgebied vanwege de lage huurprijs. Ze zien de woning als tussenstation voordat ze doorgroeien naar een middenhuur- of koopwoning. Vaak verlaten ze na enkele jaren het centrumgebied. Zijn daardoor niet erg betrokken bij de wijk.

4. Inwoners die willen verhuizen, maar niet kunnen verhuizen: deze groep bewoners voelt zich niet betrokken of benut de anonimiteit in de omgeving voor activiteiten die niet thuis horen in een woonomgeving. Zij hebben relatief vaak geen werk of staan op afstand van de samenleving. Zij zouden wel weg willen, maar kunnen zich dit niet permitteren.

Voor het centrumgebied is het belangrijk dat de eerste groep ziet dat de leefbaarheid verbetert. Voor de tweede groep zal hun omgeving niet meer zijn zoals dit jaren geleden ooit was, maar ook deze bewoners moeten zich weer thuis gaan voelen in het centrumgebied. Een grote kans ligt bij de derde groep. Zij overwegen te verhuizen naar andere wijken of gemeenten, maar kunnen ook verleid worden om hun wooncarrière in het centrumgebied voort te zetten als er passende woningen en een fijne omgeving en goede voorzieningen zijn. De vierde groep van bewoners vraagt om een eigen aanpak, die vooral gericht is op het voorkomen van ongewenst gedrag.

4

STRAKS OUDE IDEALEN IN EEN NIEUW JASJE

De oude idealen van de plannenmakers uit de jaren '70 sluiten voor een groot deel nog aan bij de wensen van nu en de toekomst. Samen activiteiten ondernemen, omkijken naar elkaar, wonen voor iedereen in een gezonde en groene omgeving zijn nog steeds zeer actueel. Om van het centrumgebied van de Kersenboogerd weer een aantrekkelijke wijk te maken, worden de oude idealen afgestoft en in een nieuw eigentijds jasje gestoken.

Fig. 13 - Nieuwendoorngracht. Sira de Waard, 2019.

Fig. 14 - Peiling van meningen over de toekomstvisie in de Kersenboogerd op Aagje Dekenplein. M. Volkers, 2019.

4.1 Wensbeeld

Het centrumgebied van de Kersenboogerd wordt de mooiste bloemkoolwijk van Nederland: groen tot ieders voordeur, ruim van opzet, veel verschillende woningen en volop voorzieningen. Bewoners van het centrumgebied zijn er trots op om hier te wonen. Ze kennen elkaar en helpen elkaar wanneer dit nodig is. Ze ondernemen activiteiten en zetten zich in voor de leefbaarheid. Bewoners die er nu al wonen kiezen er bewust voor om er te blijven wonen. Maar ook nieuwe bewoners gaan een verbintenis met het centrumgebied aan en zijn voornemens voor langere tijd er op een prettige en veilige manier te wonen.

Voor iedereen die dat wil is er een woning te vinden in het centrumgebied van de Kersenboogerd: starters, alleenstaanden, jongeren, gezinnen, senioren of personen met een specifieke woonbehoefte. In het centrumgebied kan het allemaal. Er is een gebalanceerde mix tussen koop- en huurwoningen. De woningvoorraad is gevarieerd en sluit aan bij de eisen van deze tijd. Dit betekent ook dat woningen verduurzaamd worden en de architectuur gevarieerd is.

De openbare ruimte is schoon en wordt goed onderhouden. Er zijn genoeg voorzieningen om extreem weer op te vangen. Routes door het gebied voor voetganger, fietser en gemotoriseerd verkeer staan duidelijk aangegeven. Verdwalen in het centrumgebied is haast niet meer mogelijk. Het station is overzichtelijk

en de draaischijf van het centrumgebied. Alle verkeersstromen komen hier samen om over te stappen op de trein.

Het centrumgebied van de Kersenboogerd is nog steeds volledig in haar voorzieningen. Ook zijn er maatschappelijke voorzieningen die bewoners die het even wat zwaarder hebben goed kunnen ondersteunen. Maatschappelijke partijen, gemeente Hoorn, Intermaris en de politie zitten in de haarvaten van de wijk. Ze weten wat er speelt en kunnen bewoners snel en goed helpen. En bewoners weten deze instellingen goed te vinden.

Fig. 15 - Pergola. S. de Waard, 2019.

4.2 Kernopgaven

Om het wensbeeld te realiseren hebben gemeente Hoorn en Intermaris zes kernopgaven geformuleerd. Twee van deze opgaven (1 en 6) worden door de gemeente Hoorn en Intermaris samen uitgevoerd. Voor opgaven 2 en 3 ligt het initiatief bij Intermaris. Opgaven 4 en 5 liggen in de eerste plaats bij de gemeente Hoorn. De opgaven zijn:

1. Het gaat goed met bewoners
2. Fijn samen wonen
3. Slim combineren
4. Mooie en veilige openbare ruimte
5. Aantrekkelijk winkel- en stationsgebied
6. Met elkaar.

4.2.1 Het gaat goed met bewoners

Fijn voelen, gelukkig zijn, een goed leven leiden. Dit is niet zomaar iedereen gegeven. Met goede ondersteuning kan het leven van velen beter worden. Soms heeft iemand zorg nodig, bijscholing of hulp bij een gezond leven. Financiële gezondheid is ook erg belangrijk. Daarom gaan gemeente Hoorn en Intermaris volop inzetten op de volgende thema's:

- Passende zorg voor iedereen die dat nodig heeft
- Op tijd financiële hulp krijgen
- Het bestrijden van woonoverlast.

4.2.1.1 Passende zorg voor iedereen die dat nodig heeft

Goede zorg is van levensbelang. In het centrumgebied van de Kersenboogerd is zorg beschikbaar, maar nog niet iedereen weet de zorgleveranciers ook te vinden. Gemeente Hoorn gaat actief aan de slag om inwoners die geen zorg krijgen, maar dat wel nodig hebben, op te sporen en ondersteuning te bieden. Zorg gaat in dit geval verder dan alleen verpleging. Het gaat ook om bestrijden en voorkomen van eenzaamheid. Ondersteuning om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven wonen. Voor het centrumgebied van Kersenboogerd is het ook van belang dat inwoners met psychische problemen goede therapie krijgen.

4.2.1.2 Op tijd financiële hulp krijgen

Schulden en armoede komen veel voor bij inwoners van het centrumgebied van de Kersenboogerd. Om dit te verbeteren gaat de gemeente Hoorn extra inzet plegen op het bestrijden van schulden en armoede in het centrumgebied. Onder andere door een team schuld- en armoedebestrijding op te zetten dat zich specifiek richt op het centrumgebied van de Kersenboogerd.

4.2.1.3 Het bestrijden van woonoverlast

Intermaris gaat meer inzetten op het bestrijden van woonoverlast in het centrumgebied. Door woonoverlast te verminderen neemt de leefbaarheid in de wijk toe. Intermaris gaat intakegesprekken voeren met bewoners

Fig. 16 - Stijl. S. de Waard, 2019.

die een woning in het centrumgebied toegewezen krijgen. Ook blijft Intermaris dossiers opbouwen/ bijhouden over bewoners die stelselmatig overlast geven.

4.2.2 Fijn samen wonen

In het centrum van de Kersenboogerd wordt het nog fijner wonen. Hierover hebben de gemeente Hoorn en Intermaris een aantal ideeën ontwikkeld om dit te bereiken:

- Afsluiten hoven wooncomplexen
- Aanpakken onveilige portieken
- Creëren woongemeenschappen
- Meer woondifferentiatie.

4.2.2.1 Afsluiten hoven wooncomplexen

Hoven van wooncomplexen worden afgesloten. Hierdoor wordt de basis gelegd voor intieme binnenterreinen. Er zijn twee mogelijkheden om hoven af te sluiten: (1) door op maat gemaakte toegangspoorten te plaatsen of (2) door woningen toe te voegen. De laatste mogelijkheid leent zich vooral op plekken waar de toegang tot een hof breed is. De woningen die worden toegevoegd vallen op door hun bijzondere architectuur. Ze geven karakter aan de buurt.

Zodra een hof afgesloten is, wordt in samenspraak met de bewoners het binnengebied heringericht. Waar het mogelijk is komen bergingen dicht bij de woning te staan. In samenspraak met bewoners kan ook verkend worden of privétuinen verkleind worden of vergroot.

Dit alles gericht op een goed onderhoud ervan. Het doel is om een binnenterrein te creëren dat aansluit bij de wensen van bewoners. Intermaris start op plekken waar de woningen aan hoven compleet in bezit van Intermaris zijn.

4.2.2.2 Aanpakken onveilige portieken

Sommige entrees en opgangen naar de portieken worden momenteel als onveilig ervaren. Om te zorgen dat deze als veilig ervaren worden, kunnen verschillende bouwtechnische maatregelen genomen worden. Denk aan betere verlichting, meer glas, andere entrees en zullen per complex de meest geschikte veranderingen verkend en geëffectueerd kunnen gaan worden. In 2020 start Intermaris met een onderzoek naar welke entrees en portieken onveilig zijn en wat de beste aanpak is.

4.2.2.3 Creëren woongemeenschappen

Inwoners van het centrumgebied van de Kersenboogerd maken de wijk en hun omgeving. Om de betrokkenheid te versterken is het van belang dat op een aantal plekken inwoners waarden, levensstijl of hobby's met elkaar delen. Daarom gaat Intermaris op zoek naar woonpioniers die iets willen betekenen voor de buurt. Een groep woonpioniers heeft iets gemeenschappelijks, bijvoorbeeld tuinieren. Dit vormt dan de basis voor zo'n woongemeenschap. Er ontstaat meer betrokkenheid in de wijk. De woning en de omgeving sluiten namelijk aan bij de behoeften van inwoners. En toekomstige inwoners kiezen bewust voor wonen in het centrumgebied van de Kersenboogerd.

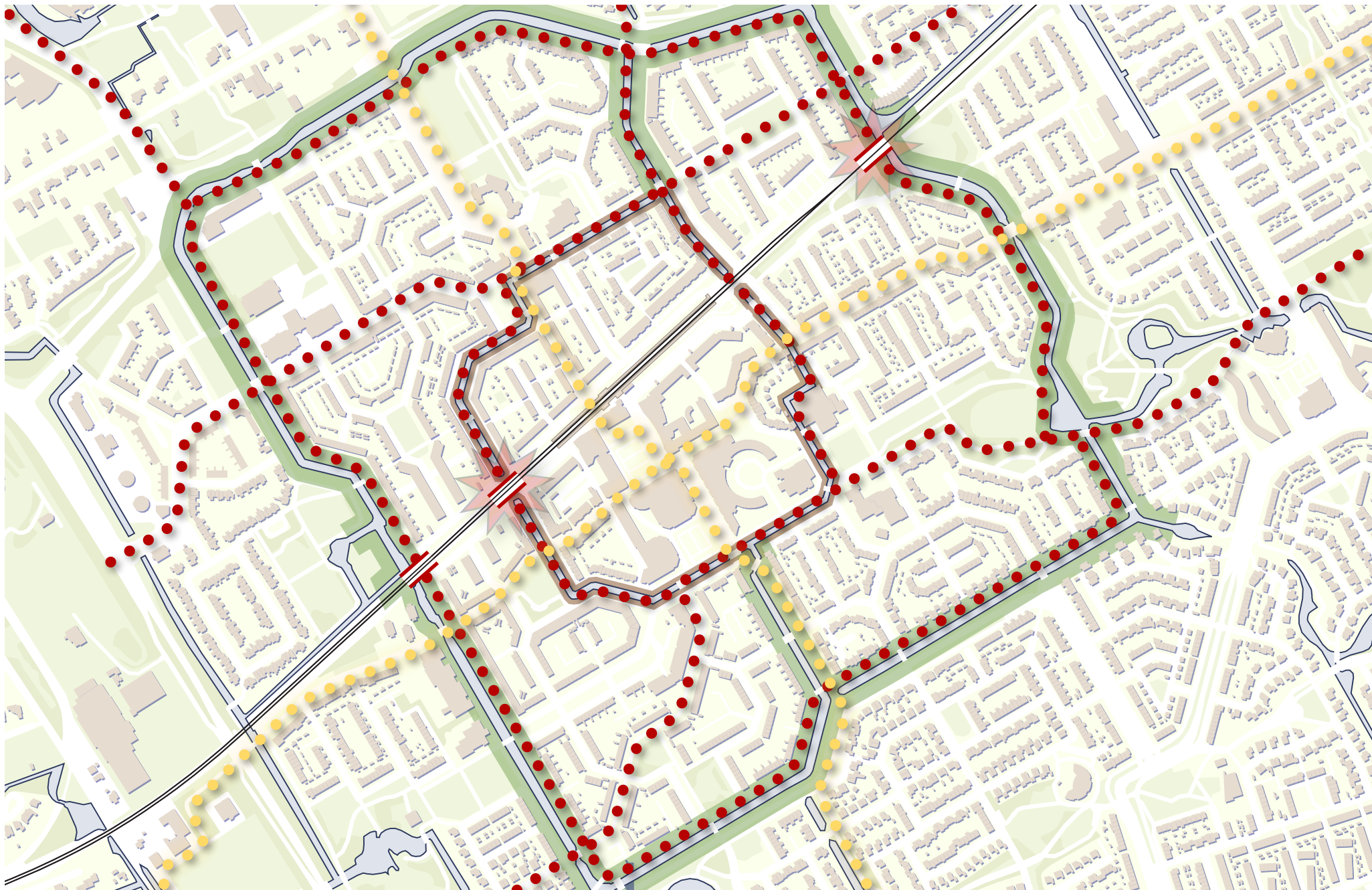

Fig. 17 - Mogelijke routes voor fiets- en wandelpaden.

Intermaris geeft waar nodig begeleiding bij de vorming van en het functioneren van woongemeenschappen. Immers, er zijn al de nodige ervaringen elders opgedaan en daar valt goed van te leren.

4.2.2.4 Meer woningdifferentiatie

Het grootste deel van de woningen in het centrumgebied van de Kersenboogerd is in bezit van Intermaris en hoort daarmee tot de sociale huursector. Om het oorspronkelijke ideaal – wonen voor iedereen – te bereiken, worden er andere woningtypen aan het centrumgebied toegevoegd. Waar deze woningen precies komen en wat voor type woningen dit moeten zijn, gaan Intermaris en de gemeente Hoorn onderzoeken. Mogelijk dat hierbij ook overwogen wordt om bepaalde bestaande woningen te vervangen voor nieuwe woningen, maar mocht dit overwogen worden, dan zal dit in beperkte mate zijn.

Als de leefbaarheid en het imago van het centrumgebied zijn verbeterd, start Intermaris met de verkoop van sociale huurwoningen en brengt sociale huurwoningen naar de middenhuur. Hiermee wordt de balans tussen sociale huur-, middenhuur- en koopwoningen verbeterd. Intermaris werkt hier een plan voor uit. Het uitgangspunt is dat het aantal sociale huurwoningen in de gemeente Hoorn in absolute aantallen niet mag dalen. Hiermee blijft het centrumgebied van de Kersenboogerd en de gemeente Hoorn een plek waar ook inwoners met een kleine beurs terechtkunnen.

4.2.3 Slim combineren

We gaan aan de slag in de Kersenboogerd. Door maatregelen tegelijkertijd uit te voeren en werk met werk te combineren kan overlast zoveel mogelijk voorkomen worden. Het gaat dan om:

- Verduurzamen woningen
- Vervanging riool en verkenning warmtenet.

4.2.3.1 Verduurzaming woningen

Intermaris gaat de woningen in het centrumgebied verduurzamen naar energielabel A. De meeste woningen hebben momenteel een B of C-label. De verduurzaming wordt stapsgewijs per complex uitgevoerd. Een aantal woningen kan hierdoor van het gas af. Deze werkzaamheden worden zo veel als mogelijk gecombineerd met het afsluiten van de hoven en de herinrichting van de binnenterreinen.

4.2.3.2 Vervanging riool en verkennen warmtenet

Op een aantal plekken in het centrumgebied van de Kersenboogerd is het riool aan vervanging toe. De komende jaren gaat de gemeente Hoorn hiermee aan de slag. Er wordt ook onderzocht of Kersenboogerd geschikt is voor een warmtenet. Als er toch nieuwe riolering wordt gelegd, kan tegelijkertijd een warmtenet worden aangelegd. Als de openbare ruimte wordt opengemaakt, is dit ook het ideale moment voor het herinrichten en optimaliseren van dezelfde openbare ruimte.

Fig. 18 - Lijster en Ekster. S. de Waard, 2019.

4.2.4 Mooie en veilige openbare ruimte

De openbare ruimte in het centrumgebied wordt aangepast aan de standaarden van deze tijd. Om dit te bereiken hebben de gemeente Hoorn en Intermaris een aantal ideeën ontwikkeld die nader onderzocht moeten worden:

- Beter benutten grachten
- Logische en veilige fiets- en wandelroutes
- Geconcentreerd parkeren
- Een klimaatbestendige en groene openbare ruimte.

4.2.4.1 Beter benutten grachten

Het centrumgebied van de Kersenboogerd is één van de weinige plekken met een heuse grachtengordel. De potentie ervan is echter nog niet voldoende benut en daarom is het voorstel om de grachten meer zichtbaar en beleefbaar te maken. Idee is om wandel- en fietsroutes langs de gracht te laten lopen. Kades worden vriendelijker ingericht en er komen voorzieningen langs de gracht. Bijvoorbeeld sporttoestellen of ontmoetingsplekken. De grachten worden beter bereikbaar door kades te verlagen en plekken aan te leggen waar kano's of rubberbootjes te water kunnen. Ook worden er visplekken aangelegd. Bewoners kunnen dan recreëren op en aan de grachten. Vooral op plekken waar de grachten langs de parken lopen, biedt dat kansen.

4.2.4.2 Logische en veilige fiets- en wandelroutes

In het oorspronkelijke plan waren er logische fiets- en wandelroutes. Door het niet afsluiten van de

binnenterreinen zijn er echter veel meer (kruip-door-sluip-door) routes bij gekomen, waardoor het er voor fietsers en voetgangers minder overzichtelijk en veiliger op geworden is. Voorstel is om weer dicht bij het oorspronkelijke plan te komen. Bijvoorbeeld door het afsluiten van hoven, waardoor het aantal kruip-door-sluip-door routes vermindert. Maar bijvoorbeeld ook door te verkennen of er weer een logische fietsroute kan komen door het winkelgebied. Dan zouden verschillende fietsroutes elkaar gaan kruisen bij het Aagje Dekenplein.

4.2.4.3 Geconcentreerd parkeren

Nu kan er overal in het centrumgebied geparkeerd worden. Dat is handig, maar het levert ook een beeld op van overal auto's. Uit eerste verkenningen blijkt dat er nu zoveel ruimte voor parkeren is, dat dit wel iets minder kan. Zeker ook wanneer, in de toekomst, het autogebruik verder afneemt. Inzet is dan ook om het parkeren meer te concentreren op plekken. Uiteraard wel op zo'n manier dat er nog altijd dichtbij de woningen, de winkels en de voorzieningen geparkeerd kan worden. Maar door concentratie van parkeerplekken ontstaat ook meer ruimte voor vergroening, waaronder in de af te sluiten binnenterreinen. Bij het aanpassen van parkeerplekken zullen bewoners, ondernemers en instellingen in het centrumgebied actief betrokken worden.

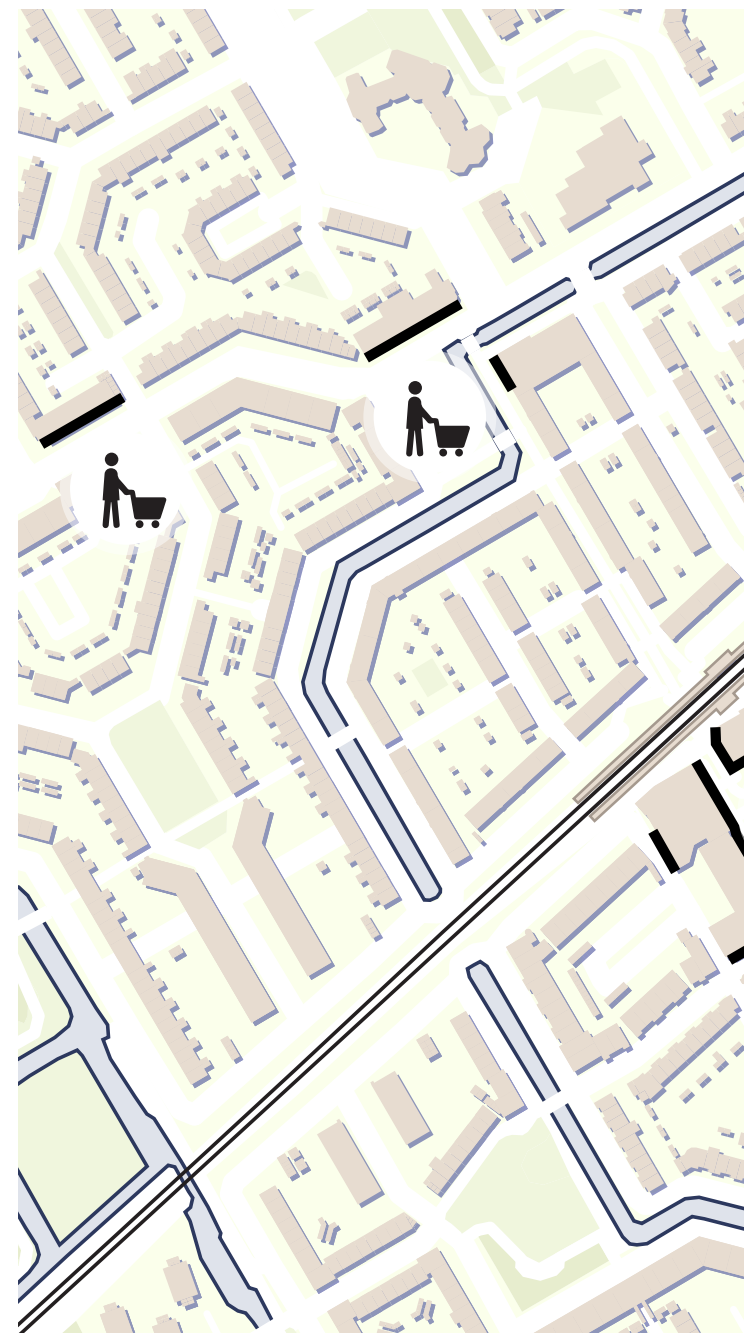

Fig. 19 - Reistijden vanaf station Kersenboogerd per trein.

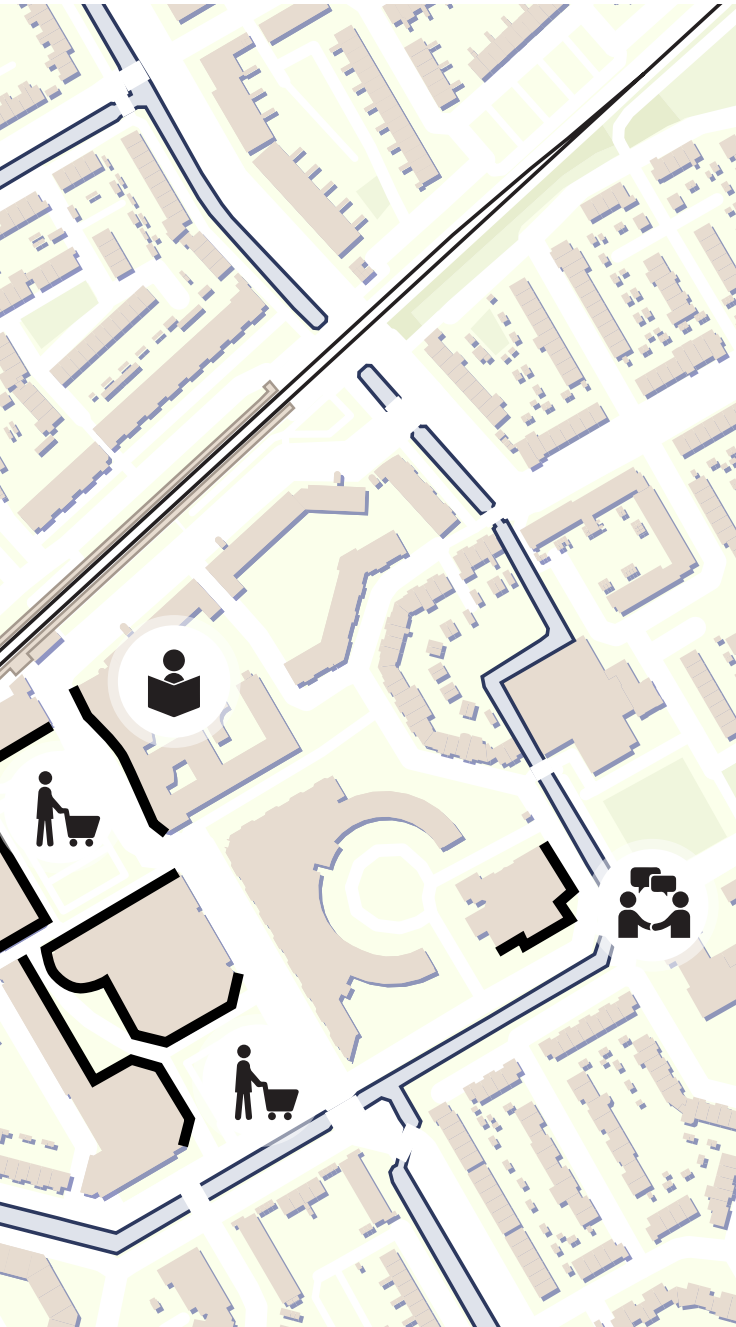

Fig. 20 - Plinten voorzieningen in het centrumgebied van de Kersenboogerd.

4.2.4.4 Een klimaatbestendige en groene openbare ruimte

Door klimaatverandering wisselen extreem natte, maar ook warme en droge periodes elkaar in een steeds hoger tempo af in ons land. Tijdens het vernieuwen van de openbare ruimte wordt daarom onderzocht hoe maatregelen getroffen kunnen worden die het centrumgebied klaar maken voor het veranderende klimaat. Gedacht kan worden aan bestrating die zoveel mogelijk waterdoorlatend is, waardoor de kans op wateroverlast afneemt. Tegelijkertijd zal verkend worden waar er plekken kunnen zijn die water vasthouden tijdens droge periodes. De grachten bieden hier bijvoorbeeld goede mogelijkheden voor. Om de biodiversiteit in het centrumgebied te versterken, wordt verkend hoe het groen ecologisch beheerd kan worden en of de grachten kunnen worden voorzien van minder steile kades. Hierdoor zou meer ruimte ontstaan voor kleinschalige natuurontwikkeling. Tevens zal onderzocht worden of er een kersenboomroute door het centrumgebied kan komen. Dit als eerbetoon aan de kastanjabomenroute die er ooit geweest is.

4.2.5 Aantrekkelijk winkel- en stationsgebied

De kern van het centrumgebied wordt gevormd door het winkel- en stationsgebied. Hier zijn belangrijke winkels en maatschappelijke voorzieningen te vinden. Om het gebied aantrekkelijker te maken worden de volgende voorstellen gedaan:

- Compacter winkelgebied
- Verminderen achterkanten
- Versterken organisatiegraad ondernemers
- Een vernieuwd en overzichtelijk station
- Benutten station Kersenboogerd als ov-knooppunt.

4.2.5.1 Compacter winkelgebied

Het centrumgebied heeft momenteel een groot winkelgebied, waar ook veel maatschappelijke voorzieningen te vinden zijn. Huidige ontwikkelingen in de detailhandel laten, overal in Nederland, zien dat het aantal winkels eerder afneemt dan gelijk blijft. En daarom is de gedachte om het winkelgebied zo gevarieerd mogelijk te houden, maar dan wel in een compactere vorm. Zo blijft het een winkelgebied zonder leegstand. Om het winkelgebied sterk te houden en daarvoor compacter te maken, zal de gemeente Hoorn met de eigenaar van dit vastgoed en de ondernemers verder in gesprek gaan.

4.2.5.2 Verminderen achterkanten

Wie naar het winkelgebied fietst, loopt of rijdt moet altijd langs achterkanten van winkels voordat de voorzieningen in beeld komen. Het winkelgebied staat als het ware met de rug naar de woningen en bewoners gekeerd. Gemeente Hoorn en de eigenaar van de winkelruimtes zullen verkennen hoe dit te verbeteren valt. Bijvoorbeeld door een andere organisatie van laad- en losplaatsen en of inbreiding van woningen.

Fig. 21 - Peiling van meningen over de toekomstvisie in de Kersenboogerd op Aagje Dekenplein. M. Volkers, 2019.

4.2.5.3 Organisatiegraad ondernemers versterken

Ondernemers zorgen voor de aantrekkingskracht naar en de gezelligheid in het winkelgebied. Hiervoor is het belangrijk dat er leuke activiteiten georganiseerd blijven, de samenwerking tussen de ondernemers goed is en er voldoende marketing plaats vindt. Hiervoor is een hechte samenwerking belangrijk. Waar nodig en gewenst is de gemeente Hoorn bereid de eigenaar van de winkels en de ondernemers te ondersteunen.

4.2.5.4 Een vernieuwd en overzichtelijk station

Het feit dat het centrumgebied een eigen treinstation heeft, is van grote waarde voor bewoners en bezoekers. Om zo'n station ook in de toekomst te behouden, moeten er voldoende reizigers blijven. De verwachting is dat dit het geval is, zeker ook gezien de ligging van het station. Extra bewoners in het centrumgebied zal de vervoerswaarde van het station alleen maar goed doen. Wat hogere aandacht verdient is de uitstraling van het station, het gevoel van veiligheid, de overzichtelijkheid en mogelijk ook de functies op en rond het station. Gemeente Hoorn en Intermaris hebben ideeën over het verbeteren van het station, maar hiervoor is de inzet van NS en ProRail nodig. De gemeente Hoorn zal, bij voorkeur ook met de eigenaar van de winkels, in gesprek met NS en ProRail gaan over de toekomst van het station.

4.2.5.5 Benutten station Kersenboogerd als ov-knooppunt

De verbindingen per trein vanaf station Kersenboogerd zijn erg goed. Om het station tot een

echt ov-knooppunt te maken gaat de gemeente Hoorn met de NS in overleg om de sprinter uit de richting Alkmaar door te laten rijden naar Hoorn Kersenboogerd. Hiermee worden de reistijden naar Alkmaar en Den Helder substantieel korter, omdat er op station Hoorn geen overstap meer nodig is. Ook zal verkend worden of en hoe het busvervoer te optimaliseren is.

4.2.6 Met elkaar

Een wijk wordt gemaakt door iedereen. Inwoners, ondernemers, bezoekers, Intermaris en de gemeente Hoorn. Daarom gaan wij met z'n allen aan de slag met:

- Inwoners nemen initiatief
- Participeren in projecten
- Buurten herkenbaar maken
- Communicatie over de Kersenboogerd.

4.2.6.1 Inwoners nemen initiatief

Gemeente Hoorn en Intermaris willen aanhaken bij initiatieven van inwoners. Zij kennen de wijk het beste en zijn de dragende krachten daarvan. Gemeente Hoorn en Intermaris maken middelen vrij en faciliteren bewoners om hun initiatieven tot een succes te maken.

4.2.6.2 Participeren in projecten

De veranderingen die benoemd zijn in de toekomstvisie vragen om begrip en samenwerking van bewoners en anderen in het centrumgebied (zoals eigenaren, ondernemers, instellingen). Gemeente Hoorn en Intermaris zullen hiervoor actief inzetten op participatie. Deze participatie is niet alleen gericht op in

Fig. 22 - Schuttingenproject in de Groef. J. Roskam, 2018.

gesprek gaan over plannen, zoals deze toekomstvisie, maar zeker ook op het doen van concrete projecten.

4.2.6.3 Buurten herkenbaar maken

Veel wooncomplexen in het centrumgebied van de Kersenboogerd zijn eentonig in uitstraling en hebben weinig eigen identiteit. Door meer diversiteit in de architectuur en de uitstraling van gebouwen te bewerkstelligen, zal het onderscheid en de herkenbaarheid vergroot worden. Ook de namen van de buurten in het centrumgebied die nu nog alleen uit cijfers bestaan, worden veranderd in echte namen.

4.2.6.4 Communicatie over de Kersenboogerd

Momenteel is het nieuws over het centrumgebied te vaak negatief van aard. Problemen op het gebied van veiligheid, leefbaarheid en bewoning liggen hieraan ten grondslag. De toekomstvisie probeert dit nadrukkelijk ten goede te keren. En daar hoort ook actieve communicatie bij. Inzet is om eerst verbeteringen te realiseren en daarover dan pas te communiceren: eerst doen, dan de beeldvorming bijstellen. Want een positiever beeld verdient het centrumgebied. Gemeente Hoorn en Intermaris zullen actief verder werken aan de imagoverbetering, bij voorkeur samen met bewoners, ondernemers en andere partijen.

BIJLAGE 1

**CONSULTATIE BEWONERS, ONDERNEMERS
EN BEZOEKERS CENTRUMGEBIED VAN DE
KERSENBOOGERD**

In gesprek met voorbijgangers op het Aagje Dekenplein. M. Volkers, 2019.

De eerste ideeën voor de toekomstvisie voor het centrumgebied van de Kersenboogerd zijn gebaseerd op eerdere gesprekken met bewoners, partijen die werkzaam zijn in het gebied, onderzoeken en voorbeelden uit andere bloemkoolwijken. Of met andere woorden gezegd: met de toekomstvisie is aangesloten op wat er in het centrumgebied leeft en speelt en op ervaringen elders. Maar klopt dit inderdaad?

Om te toetsen of recht is gedaan aan wat voor bewoners en anderen in het centrumgebied belangrijk is, is de toekomstvisie kort samengevat via een tentoonstelling. Deze tentoonstelling is opgesteld in het Wijklab in september 2019. Tevens is een mobiele versie van de tentoonstelling verplaatst naar verschillende plekken in het centrumgebied (op de markt, voor supermarkt Deen, voor het station, voor supermarkt Mleczoko), waar medewerkers van de gemeente en Intermaris op verschillende momenten van de dag in gesprek zijn gegaan met bewoners, bezoekers en ondernemers. Over dit gesprek met bewoners is gecommuniceerd via de lokale kranten, via sociale media en via posters in het Wijklab. Inclusief de twee informatieavonden in het Wijklab zijn zo'n 150 bewoners en andere belangstellenden gesproken over de eerste ideeën voor de toekomstvisie. Er zijn drie advertenties geplaatst in twee kranten met een oplage van circa 70.000 kranten per editie. Op sociale media zijn 10.671 personen bereikt, waarvan 539 op de advertentie hebben geklikt. 125 personen hebben de advertentie geliked of hebben erop gereageerd.

VERS

senboogerd goed gaat. Maar minder goed gaat. sam. We willen voorbeeld zoveel e stimuleren. En de maast willen we n en bestrijden van noverlast. Zodat goed voelt. Voor ak dat zij zo lang blijven wonen.

JURZAMER, VEILIGER EN
ETTIGER!

FIJN SAMEN WONEN

Het centrumgebied van de Kersenboogerd heeft veel kleine woningen en sociale huurwoningen. Om fijn samen te wonen moeten er meer verschillende woningen komen. Bijvoorbeeld duurdere huurwoningen en meer koopwoningen. Ook moeten er meer gezamenlijke plekken komen. Binnenterreinen van wooncomplexen staan open en de binnentuinen zijn er niet. Daar willen we iets aan veranderen. Door extra woningen toe te voegen of mooie hekken te plaatsen kunnen de wooncomplexen worden afgesloten. De binnenterreinen worden zo ingericht dat bewoners van de complexen écht gebruik gaan maken van de mooie plekken. Een andere mooie manier om mensen samen te brengen is om woongemeenschappen te faciliteren. Hoe? Door bewoners met dezelfde hobby, levensstijl of levensfase samen te brengen door ze een plek te geven in de wooncomplexen.

SLIM COMBINEREN

In het aanpakken van de leefomgeving moeten we slim combineren. Als we bijvoorbeeld wooncomplexen gaan aanpakken, omdat er meer verschillende woningen moeten komen, willen we gelijk de complexen verduurzamen. Of het riool gelijk vernieuwen en het warmtenet aanleggen. Als we de binnenterreinen gaan herinrichten, moeten we meteen zorgen dat deze klimaatbestendig worden. Slim combineren dus. Slim combineren is ook om te starten met wooncomplexen waar leefbaarheidsproblemen zijn of waar snelle wisselingen van bewoners zijn. En komen er verschillende type woningen? Dan ook voor specifieke doelgroepen. Waarbij niet alleen de woningen aansluiten, maar er ook passende zorg is.

In gesprek met voorbijgangers op station Kersenboogerd. M. Volkers, 2019.

Wat hebben wij gevraagd?

In de 150 gesprekken zijn de volgende vragen aan de orde gekomen. Uiteraard verliepen de gesprekken soms ook anders als bewoners of andere belangstellenden hier behoefte aan hadden.

1. Waar woont u (straat of buurt)?
2. Vindt u dat het centrumgebied van de Kersenboogerd extra aandacht nodig heeft?
3. Om de binnenterreinen aantrekkelijker te maken willen we de binnenterreinen afsluiten met hekken of nieuwe woningen, bij de woningen betrekken en de parkeerplaatsen eruit halen. Wat vindt u hiervan?
4. Om de betrokkenheid te versterken willen we mensen in een wooncomplex laten wonen die iets gemeenschappelijks hebben, bijvoorbeeld dat ze van tuinieren houden, kinderen hebben of een specifieke zorgvraag hebben. Wat vindt u hiervan?
5. Om het centrumgebied meer divers te maken willen we de woningen anders verdelen, door meer middenhuur en koopwoningen aan het centrumgebied toe te voegen. Wat vindt u daarvan?
6. Gemeente Hoorn en Intermaris willen het opknappen van de openbare ruimte combineren met het vernieuwen van de riolering en het verduurzamen van de woningen. Wat vindt u van deze aanpak?
7. Het centrumgebied heeft veel onduidelijke loop- en fietsroutes. Om de veiligheid te verbeteren willen we de fietsroutes centreren en routes langs de grachten herkenbaarder maken. Wat vindt u daarvan?
8. In het winkelgebied staat een aantal winkelpanden leeg. Gemeente Hoorn wil met de eigenaren in gesprek om het winkelgebied compacter en sterker te maken. Wilt u ook een compacter en sterker winkelgebied?
9. Station Kersenboogerd heeft een goede treinverbinding met Enkhuizen, Purmerend, Amsterdam en verder. Maar het stationsgebied kan wel beter gemaakt worden, bijvoorbeeld door het station te moderniseren. Deelt u dit met de gemeente Hoorn en Intermaris?
10. Kersenboogerd maken we samen: bewoners, ondernemers, gemeente Hoorn en Intermaris. Wilt u meehelpen met het verbeteren van uw omgeving? Mogen we daarvoor uw e-mailadres? Dan kunnen wij u ook toevoegen aan de nieuwsflits en kunnen wij het verslag met u delen.

Bewoners bezoeken een bijeenkomst in het Wijklab. M. Volkers, 2019.

Reacties

Op hoofdlijnen vinden bewoners, ondernemers en bezoekers de eerste ideeën uit de toekomstvisie herkenbaar en goed. Een aantal personen tekent hierbij wel aan nog moeilijk een voorstelling te kunnen maken van wat de ideeën nu concreet voor hen of voor de buurt gaan betekenen. Wel zien ze dat extra aandacht voor het centrumgebied van de Kersenboogerd écht nodig is. Maar bewoners zien ook dat het centrumgebied de potentie heeft om mooi en leefbaar te zijn.

Wonen

Het afsluiten van de openbare binnenterreinen met toegangspoorten of nieuwe woningen wordt als een goed idee gezien. Men geeft aan dat dit idee het intieme karakter van een hof versterkt. Wel geeft men aan dat er meer moet gebeuren, zoals het opnieuw inrichten van deze hoven. Bewoners moeten hier wel betrokken worden. Bewoners bij elkaar laten wonen die iets gemeenschappelijks hebben, past daar goed bij. Dit mag niet leiden tot een monotone bevolking in het centrumgebied. Er zijn bewoners met uiteenlopende achtergronden en dat hoort ook bij dit deel van Hoorn.

Men herkent dat in het centrumgebied veel sociale huurwoningen zijn, namelijk twee op de drie woningen. Dat vindt men veel. En sommige bewoners spreken zelfs uit dat dit te veel is. Menging met andere type woningen vindt men daarom een goede gedachte. Maar meng niet binnen een complex, maar probeer het ene

gesloten bouwblok voor sociale huur te bestemmen en andere bouwblokken voor duurdere huur of koop.

Het idee om een aantal sociale huurwoningen na verloop van tijd te verkopen, begrijpt men. Het idee om dit pas te doen als het centrumgebied er beter voor staat, wordt onderschreven.

Openbare ruimte en routes

Het combineren van werkzaamheden in de openbare ruimte (zoals herinrichting) met het vervangen van het riool en de verduurzaming van woningen wordt onderschreven. Hoe minder overlast door werkzaamheden, des te beter dat is. Goede communicatie en participatie daarbij is belangrijk. Laat bewoners het snel weten als er werkzaamheden gaan plaatsvinden, maar vraag ze ook of ze nog ideeën hebben. Bewoners kennen hun eigen buurt en woning het beste. Vaak hebben ze nuttige tips die plannen van gemeente en Intermaris beter maken, zo geven veel bewoners in de gesprekken aan.

De grachten zijn één van de mooiste plekken van het centrumgebied. Dat wordt door veel bewoners beaamd. Fijne fiets- en wandelroutes langs deze grachten, met een mooi uitzicht op de grachten, zijn dan ook een welkome toevoeging. Dezelfde ondersteuning is er voor het idee om een aantal fietsroutes aan te passen. Het kan logischer worden, zo geven veel bewoners aan.

Ooit lag er een fietspad tussen de Readshop en het Aagje Dekenplein. Dit fietspad is verwijderd. Men verschilt van mening of dit fietspad weer terug moet komen. Wanneer het terug komt, onderbreekt het de looproute en dat kan onveilige situaties opleveren. Voordeel van het terug brengen van het fietspad is echter wel dat er een logische route ontstaat dwars door het winkelgebied. Dat wordt voor velen, mits veilig, als extra kwaliteit gezien.

Winkel- en stationsgebied

Het winkelgebied wordt als fijn en gevarieerd ervaren. Tegelijkertijd ziet men ook dat er nu enige leegstand is of dreigt. Met name noemt men het vertrek van de speelgoedwinkel aan het Aagje Dekenplein. Vrijwel iedereen wil zo snel mogelijk een nieuwe winkel op deze plek zien. Maar mocht dit niet lukken, dan heeft men er ook begrip voor als er een niet-winkelfunctie in komt.

Op de vraag of men het idee deelt het centrumgebied wat compacter te maken, wanneer er meer leegstand komt ten gevolge van veranderingen op de winkelmarkt, geeft men aan hiervoor begrip te hebben. Liever een compacter en sterker winkelgebied dan een groter winkelgebied met leegstand. Ook suggereert men om winkels die zich nu nog aan de noordkant van het spoor bevinden, te bewegen naar het winkelgebied te komen bij meer leegstand.

Grenzend aan het winkelgebied ligt station Kersenboogerd. Dit station wordt volop gebruikt door bewoners. De goede treinverbindingen worden als positief ervaren. Wel voelen bewoners zich soms onveilig op het station, zeker als het donker is. Ideeën over het moderniseren van het stationsgebied worden omarmd. Bewoners geven aan dat het station overzichtelijker moet worden en dat er minder of geen hangplekken moeten zijn. Een overdekte wachtruimte en een voorziening op het station zouden welkome aanvullingen zijn.

De wijk maken we samen

Gemeente Hoorn en Intermaris hebben de toekomstvisie in concept opgesteld, maar zonder hulp van bewoners en ondernemers zal de toekomstvisie onvoldoende gaan werken. Wil men iets betekenen voor elkaar, de burens en het centrumgebied? Op deze vraag geeft een deel van de bewoners aan dat zij graag willen meehelpen om hun woon- en leefomgeving te verbeteren. Soms kan dit al door iets kleins te doen, bijvoorbeeld meehelpen bij het opruimen. Sommige bewoners gaven, op verzoek, hiervoor hun adres. Zij kunnen benaderd worden. Ook waren er bewoners die aangeven geen tijd te hebben: zij hopen dat andere bewoners, de gemeente en Intermaris de ideeën uit de toekomstvisie gaan uitvoeren.

Peilen van meningen over toekomstvisie op het Aagje Dekenplein. Marijke Volkers, 2019.

Door met participeren en communiceren

Naar verwachting neemt het college van B en W en de gemeenteraad eind 2019 een besluit over de toekomstvisie voor het centrumgebied van de Kersenboogerd. Ook Intermaris, de andere planopsteller, zal een besluit nemen. Zodra de toekomstvisie is vastgesteld kunnen de gemeente Hoorn en Intermaris aan de slag met de uitvoering daarvan. Het is van belang dat bewoners, ondernemers en bezoekers betrokken blijven bij de projecten die uit de toekomstvisie komen. Ook is er ruimte voor eigen initiatieven. Om in gesprek met elkaar te blijven en samen activiteiten te ondernemen zal, aanvullend op de toekomstvisie, een communicatie- en participatieplan worden opgesteld.

COLOFON

In opdracht van:

Gemeente Hoorn

Woningcorporatie Intermaris

Opgesteld door:

Inbo

Met bijdragen van:

M. Volkers (fotografie)

S. de Waard (fotografie)

J. Roskam (fotografie)

Westfries Archief (fotografie)

J. van der Hout (oud-stedenbouwkundige)

29 oktober 2019

